

Demokratiapalkinto 2017 – Kumppanuus

Säännöt ja ohjeet

Ehdottamalla suosikkiasi voit vaikuttaa kenelle vuoden 2017 Demokratiapalkinto myönnetään – alta löydät yksityiskohtaiset ohjeet ehdotuksen tekemiseen.

Oikeusministeriön Demokratiapalkinto on 10 000 euron arvoinen, ja vuonna 2017 se jaetaan kolmen palkittavan kesken. Palkinto myönnetään demokratiaa edistäneille, kansalaisyhteiskuntaa edustaville tahoille tai toimijoille. Oikeusministeriön yhteistyökumppaneina vuonna 2017 ovat valtiovarainministeriö, Yle, Maaseutupolitiikan neuvosto, Suomen Kuntaliitto ja Suomen Yrittäjät.

Palkinnolla halutaan nostaa esille esimerkkejä käytännöistä, joilla voidaan vahvistaa kumppanuuteen perustuvaa toimintakulttuuria Suomessa. Palkinnolla halutaan samalla kiittää kumppanuuksien kehittämisen parissa työskenteleviä. Palkinto myönnetään nyt neljättä kertaa. Demokratiapalkinto jaetaan Suomi100-juhlavuoden demokratiaviikkojen pääseminaarissa 30.3.2017 Eduskunnassa.

Mitä on kumppanuus?

Kumppanuus on laaja ja moniulotteinen käsite ja ilmiö. Siksi myös Demokratiapalkinnon saajaksi toivotaan erilaisia ehdotuksia. Ehdotettava esimerkki voi liittyä *esimerkiksi* jonkin palvelun järjestämiseen uudella tavalla, hyvinvoinnin tai yhteisöllisyyden vahvistamiseen, lähidemokratiaan, harrastusmahdollisuuksiin, vapaaehtoistoimintaan, työllistämiseen, arjen turvallisuuden parantamiseen, asuinympäristön kehittämiseen tai maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Kumppanuus perustuu eri sektoreiden ja toimijoiden tasavertaisuuteen. Näin se on vaativampi yhdessä toimimisen tapa kuin tavanomainen yhteistyö, joka perustuu usein hierarkkiseen asetelmaan. Kumppanuutta ei solmita eikä synnytetä hetkessä, vaan se vaatii aikaa. Kun toimitaan kumppanuudessa, yhteistyö perustuu esimerkiksi:

- yhteiseen, yhdessä sovittuun konkreettiseen tavoitteeseen,
- toimivaan, avoimeen vuorovaikutukseen,
- tasavertaisuuteen ja luottamukseen,

- vastavuoroisuuteen,
- toisen kunnioittamiseen sekä toisen erityispiirteiden ja kulttuurin arvostamiseen, sekä siihen, että
- toiminnasta koituu aitoa lisäarvoa,
- toimijoiden resurssit ja osaaminen täydentävät toisiaan, ja
- yhteisille kohtaamisille on paikkansa ja rakenteensa.

Valintakriteerit

Demokratiapalkinnon saajaksi voi ehdottaa esimerkkiä toimintatavasta, toimintamallista, käytännöstä tai prosessista, jolla on vahvistettu kumppanuuteen perustuvaa toimintakulttuuria kansallisella, alueellisella, paikallisella tai ruohonjuuritasolla. Demokratiapalkinto myönnetään kansalaisyhteiskuntaa edustaville tahoille tai toimijoille. Muita sektoreita edustavat kumppanuuden osapuolet huomioidaan kunniainnoinnalla. Jos ehdotettavassa esimerkissä on osapuolena valtio tai kunta, näitä on mahdollista ehdottaa myös samaan aikaan jaettavan Avoin hallinnon toimintaohjelman Demokratiatunnustuksen saajaksi.

Ehdotuksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen,

- miten kumppanuuden tunnuspiirteet toteutuvat ja miten toiminta eroaa perinteisemmästä yhteistyöstä,
- miten ehdotettava toimintatapa, toimintamalli, käytäntö tai prosessi on vahvistanut kumppanuutta,
- mitä eri osapuolia toiminnassa on mukana ja miten ne ovat sitoutuneet kumppanuuteen, ja
- mitä konkreettisia tuloksia ja lisäarvoa kumppanuudessa toimimalla on saatu aikaan.

Lisäksi kiinnitetään huomiota siihen,

- miten kumppanuuteen perustuva toimintatapa on alun perin valittu ja rakentunut,
- onko toiminta vakiintunut osaksi osapuolten normaalia toimintaa,
- mitä avoin vuorovaikutus, luottamus ja tasavertaisuus käytännön toiminnassa tarkoittavat,
- miten toiminnassa on ratkaistu tyypilliset yhteistyön tekemiseen liittyvät ongelmat,
- millaiseen yhteiskunnalliseen ongelmaan tai tarpeeseen kumppanuudella on haettu ratkaisua, ja
- miten käytäntö on edistänyt osallisuutta ja demokratiaa.

Toimintamalli on kahden tai useamman toimijan, hallinnonalan, tason tai sektorin välinen. Toiminta voi kohdistua kotimaahan tai ulkomaille, mutta toimijoiden kotipaikan on oltava Suomessa. Palkinnon saajaksi ehdotettavan toimintamallin, käytännön tai prosessin on oltava käynnissä vuonna 2017.

Ehdokkaiden ilmoittaminen

Ehdotuksia Demokratiapalkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki, jotka haluavat kiittää tiettyjä kumppanuutta edistäneitä toimijoita tai nostaa esiin hyväksi havaitun, kumppanuuden toimintakulttuuria vahvistaneen toimintatavan, toimintamallin, käytännön tai prosessin.

Yksi henkilö/taho voi ilmoittaa useampia ehdokkaita, mutta jokaisesta tulee täyttää erillinen ehdotus perusteluineen.

Ehdotuksia otetaan vastaan 16.1.–17.2.2017 sähköisesti osoitteessa <https://www.webropolsurveys.com/S/9C62760C850685C8.par> ja postitse osoitteessa Oikeusministeriö/kirjaamo, PL 25, 00023 Valtioneuvosto (käyntiosoite Ritarikatu 2B, Helsinki).

Palkintoa koskevat aineistot löytyvät oikeusministeriön verkkosivulta <http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/toimintajatavoitteet/perusoikeudetjademokratia/demokratiajaosallistuminen/demokratiapalkinto.html>.

Raati ja valinta

Palkittavat toimijat valitsee kahdesta julkisuuden henkilöstä koostuva raati: jääkiekkovalmentaja Jukka Jalonen sekä näyttelijätyön professori, näyttelijä Elina Knihtilä.

Raati valitsee kaksi palkittavaa, jotka täyttävät palkinnolle määritellyt kriteerit. Kolmas palkittava valitaan 2.3.–15.3.2016 järjestettävällä yleisöäänestyksellä verkossa. Esikarsinnan ehdokkaista tekee suunnitteluryhmä, johon kuuluvat oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Kuntaliitto, Suomen Yrittäjät ja Maaseutupolitiikan neuvosto.

